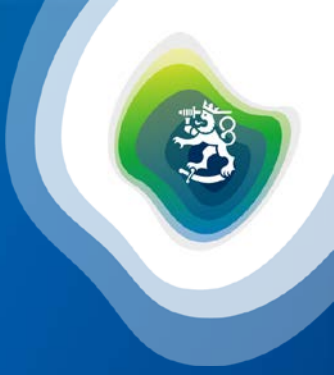

Innovaatio-ohjelmien väliarviointi ja jatkorahoitus

Timo Halonen
Maa- ja metsätalousministeriö

Mistä tässä oikein on kyse?

Mitä huomenna syödään?

TULEVAISUUDEN RUOKAJÄRJESTELMÄ

Maa- ja metsätalousministeriö

ENEMMÄN KALAA JA KASVIKUNNAN TUOTTEITA

- + terveys ja hyvinvointi
- + pienempi hiilijalanjälki

ENEMMÄN
KALAA JA
KASVIKUNNAN
TUOTTEITA

SIVUVIRRAT
TEHOKKAASTI
HYÖDYKSI

KOHTUUDELLA
LIHAA JA
MAITO-
TUOTTEITA

KOHTUUDELLA
LIHAA JA
MAITOTUOTTEITA

- + terveys ja hyvinvointi
- + pienempi hiilijalanjälki

VÄHEMMÄN
RUOKA-
HÄVIKKIÄ

SESONKI-
PAINOTTEISTA
RUOKAA

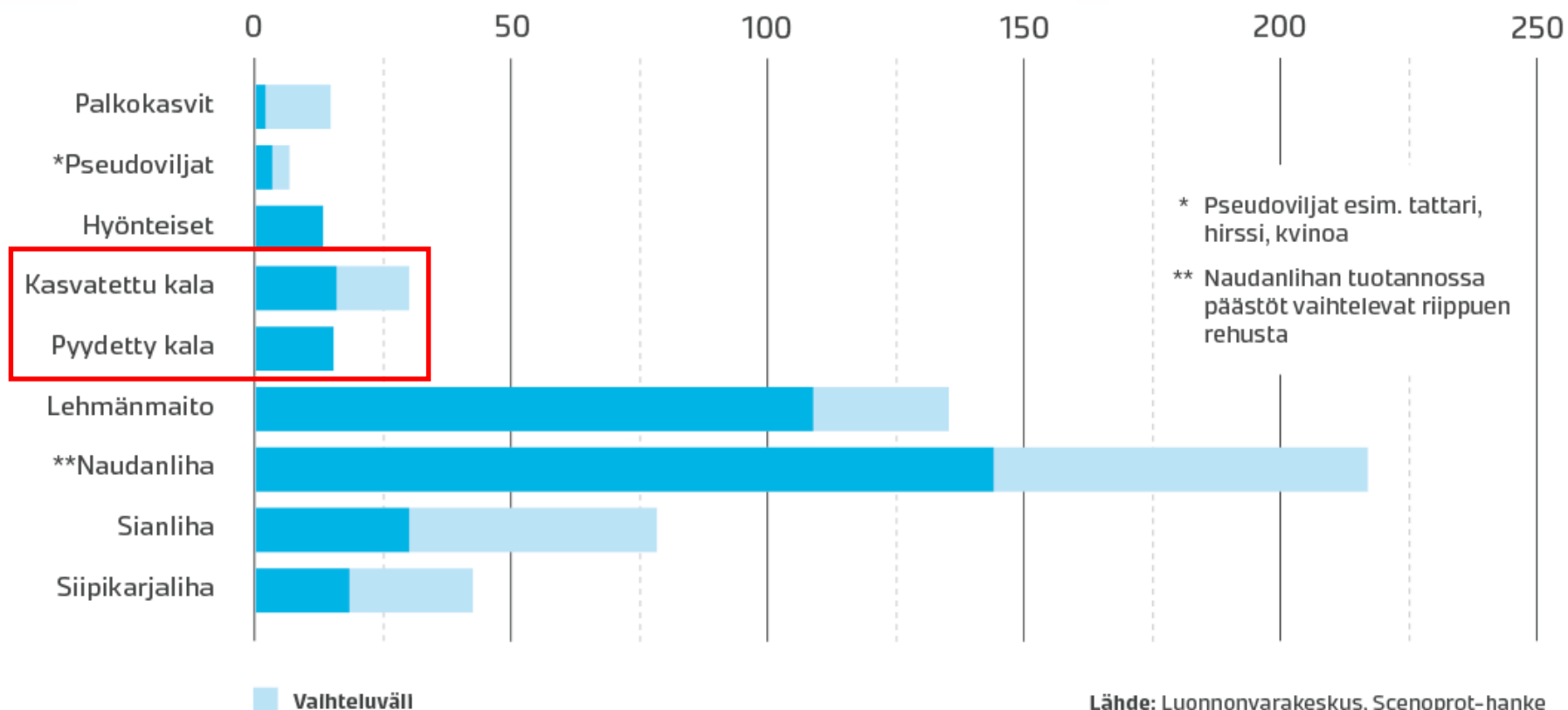

Kalaruoka on ilmastoystävällinen valinta

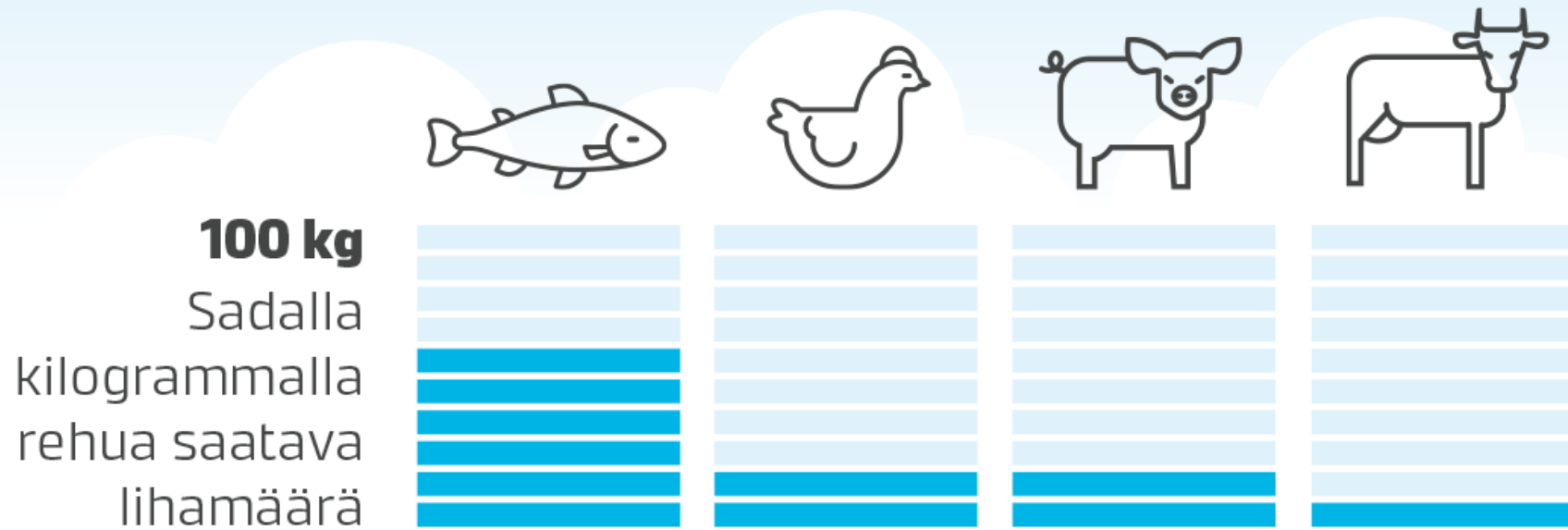

Ruoran raaka-ainelähteiden ilmastovaikutukset vaihtelevat.

Hiilidioksidipäästöt proteiinkilogrammaa kohden (CO₂-ekvivalentteina).

Kalankasvatus on tehokas tapa tuottaa ruokaa

61 kg

Kasvatettu kala

21 kg

Siipikarja

17 kg

Porsas

4-10 kg

Nauta

Proteiinitehokkuus

31 %

21 %

18 %

15 %

Energiatehokkuus

23 %

10 %

14 %

27 %

Rehutehokkuus

1.1

2.2

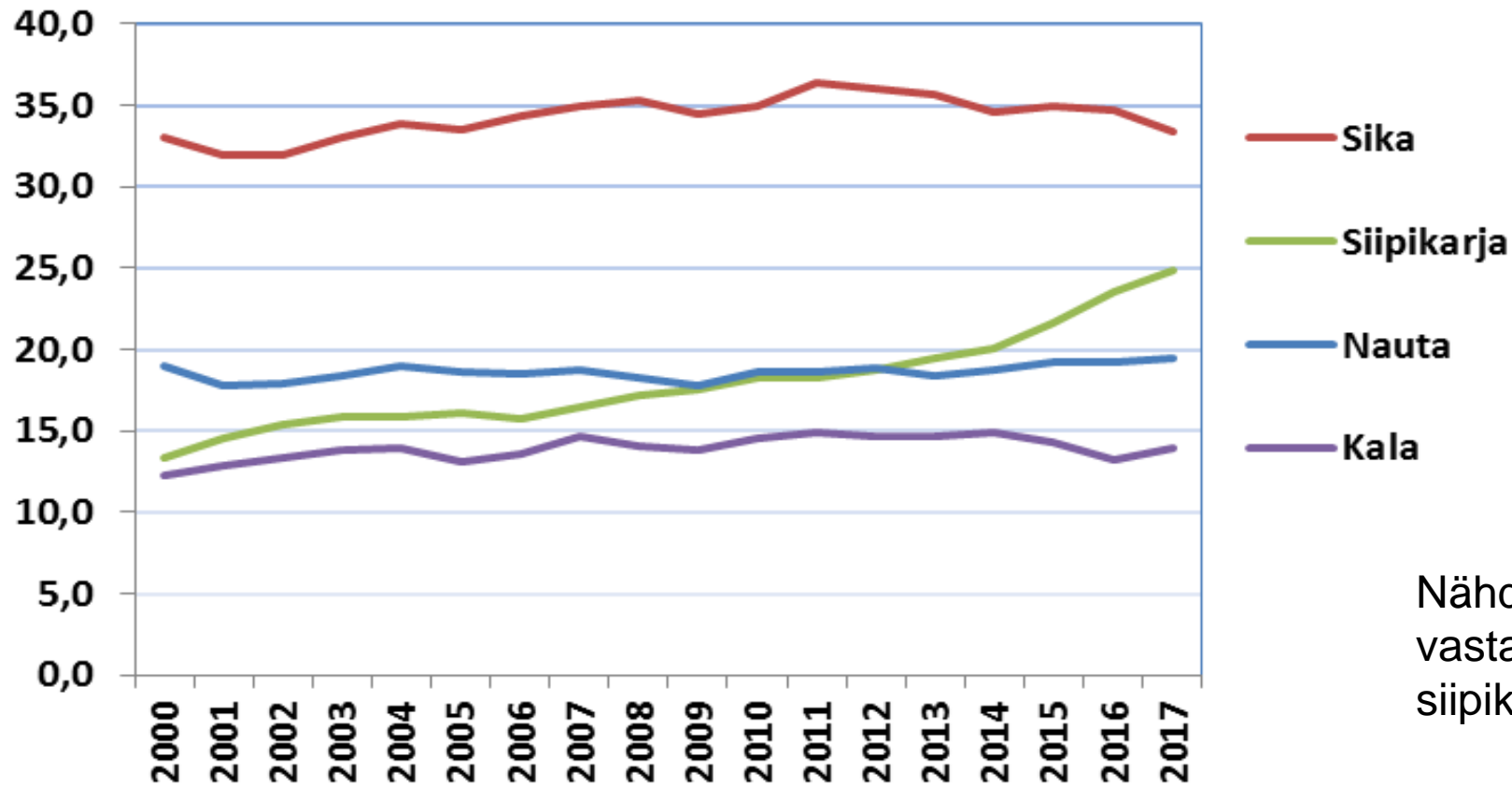
3.0

4-10

Punaisen lihan käyttöä kohtuullistetaan ja siirtymää tapahtunee kanaan ja kalaan

kg/henkilö

Nähdäänkö kalassa
vastaava nousu kuin
siipikarjassa 2020-luvulla?

Kasvupotentiaalin avaaminen?

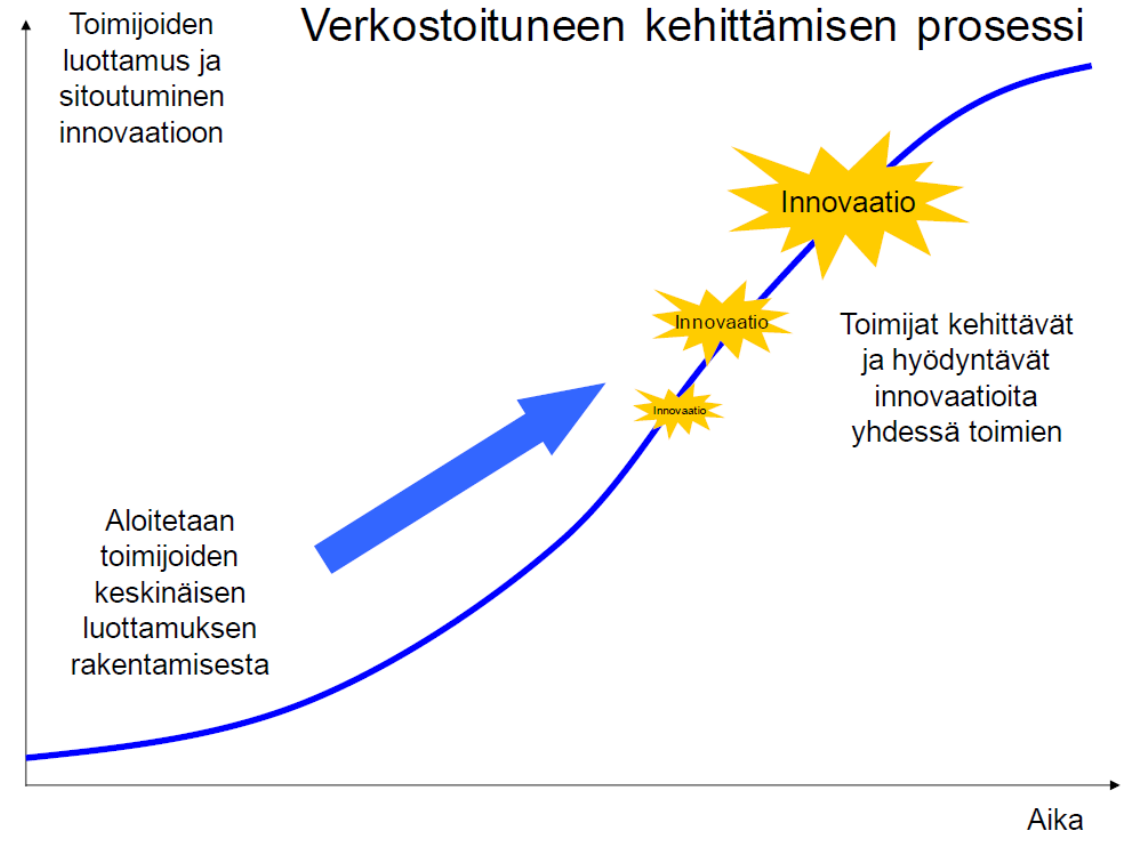
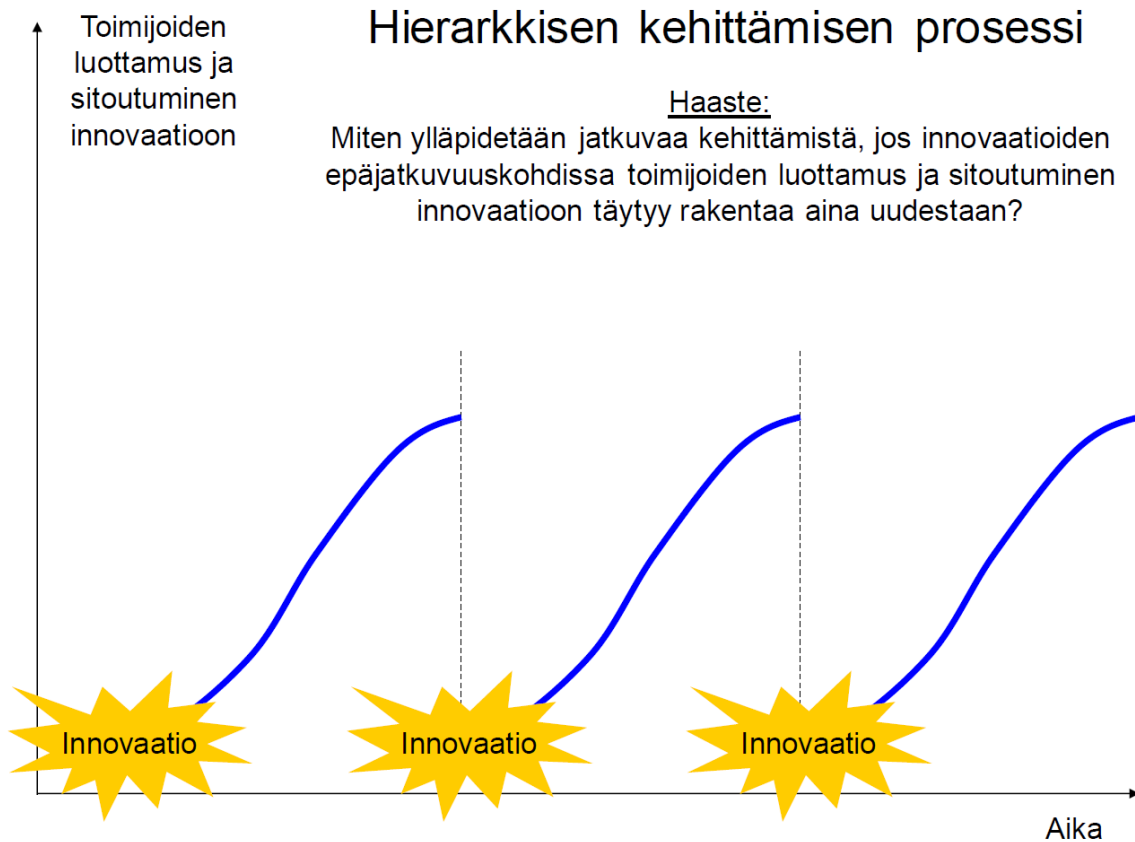
Kalataloudessa selkeä kuluttajakysyntää perustuva kasvupotentiaali.

Kotimaisen kalan osuuden lisääminen haastavaa. Edellyttää mm.:

- uusien teknologioiden ja säätelymenettelyjen käyttöönottoa vesiviljelyssä
- uusia kaupallisia tuoteinnovaatioita ”volyymlajeissa” (silakka, kilohaili, muikku ja särkikalat) sekä niiden käsittelyssä ja logistiikassa
- rannikkokalastuksen jatkuvuuden edellytysten ratkaiseminen

Kyse systeemisistä muutoksista, joiden ratkaiseminen on yksittäisille yrityksille hidasta, riskialtista ja kallista.

Tavoitteena suunnata kehitystyö alan keskeisimpiin kasvumahdollisuuksiin ja siirtyä hankelähtöisestä kehitystyöstä pitkäjänteiseen ja päämäärätietoiseen kehitysmalliin

Mitä innovaatio-ohjelmilla halutaan saavuttaa?

1. **Kehitystyö kykenee ratkaisemaan alan keskeisimpiä pullonkauloja ja avaamaan kestäviä kasvumahdollisuuksia sekä tukemaan kalavarojen vahvistumista.**
2. **Verkostot vahvistuvat sekä yritysten ja julkisen sektorin yhteistyö on tiivistä ja tavoitteellista.**
3. **Kansainväliset tutkimusverkostot lisäävät tiedonsiirtoa Suomeen ja hyödyttävät toimialan kehittymistä.**

Käynnistetyt innovaatio-ohjelmat

1. Vesiviljelyn innovaatio-ohjelma
 - Kestävä kasvu erityisesti avomeri- ja kiertovesiviljelyssä
 2. Kotimaisen kalan arvon lisääminen ja uudet lisäarvotuotteet
 - Uudet elintarvikeinnovaatiot ja korkean lisäarvon tuotteet (silakka, kilohaili ja särkikalat + sivuvirrat)
 3. Tutkimuksen ja kalastajien välinen yhteistyö
 - Rannikkokalastuksen jatkuvuus (hylje ja merimetso), vajaasti hyödynnettyjen kalavarojen käytön lisääminen (pieni muikku, särkikalat, silakka ja kilohaili), moderni tiedonkeruu.
 4. Ympäristöohjelma
 - Elinvoimaiset kalakannat ja tietoon perustuva kalavarojen hallinnointi
 5. Markkinointiohjelma
 - Kalatuotteiden arvostus ja arvoketjun yhteistyö sekä viennin vauhdittaminen
- Rahoitus yhteensä 8,5 M€. Jatkorahoitus ehdollinen.

Innovaatio-ohjelmien jatkorahoitus

Arvioinnin suositukset pähkinänkuoressa (Gaia Consulting)

Ohjelmatoiminnalla on saatu aikaan kala-alalla hyvä momentum, jota kannattaisi hyödyntää vielä paremmin. Arviointi suosittelee innovaatio-ohjelmakonseptin jatkamista tarkennettuna versiona. Suunnan korjauksena suositellaan:

- **Ohjelmien kiinnittäminen tiiviimmin toisiinsa** ja ohjelmien tavoitteiden ja sisältöjen kriittinen tarkastelu, karsiminen ja fokuointi, niin että ohjelmista muodostuu selkeä ja yhteisesti ymmärretty kokonaisuus irrallisten hankeportfolioiden sijaan
- **Ohjelmien ryhmittäminen 1-2 selkeästi johdettavaksi kokonaisuudeksi**, vaatimusten lisääminen ohjelman johdolle, koulutuksen tai muun verkostotuen tarjoaminen
- **Viestintästrategian laatiminen** ja viestinnän vaatimusten lisääminen myös ohjelmien välillä

Ehdotukset vaikuttavuuden lisäämiseksi

1. Kehitystyö kykenee ratkaisemaan alan keskeisimpiä pullonkauloja ja avaamaan kestäviä kasvumahdollisuuksia sekä tukemaan kalavarojen vahvistumista.
 - Ohjelmien yhteistyön tiivistäminen
 - Ohjelmien johtaminen kokonaisuutena ja tavoitelähtöisen kehitystyön tukeminen
 - Yhteinen viestintästrategia sekä viestintätoimien koordinointi
2. Verkostot vahvistuvat sekä yritysten ja julkisen sektorin yhteistyö on tiivistä ja tavoitteellista.
 - Korotetun investointituen laajentaminen?
 - Innovaatioseteli?
3. Kansainväliset tutkimusverkostot lisäävät tiedonsiirtoa Suomeen ja hyödyttävät toimialan kehittymistä.
 - EMKR KV-tutkimusrahoitushakujen rahoitusvälineenä?

Korotettu investointituki?

Nykytila

- Jalostuksen ja vesiviljelyn investointeihin korotettu tuki (n. +5%), mikäli yritys sitoutuu pitkäjänteiseen yhteistyöhön ja investoi tutkimuksen tarpeisiin.

Ehdotus

- Korotettu tuki investoinneille, jos yritys sitoutuu kehitysyhteistyön tutkimuslaitoksen/yliopiston kanssa ja investointi liittyy innovaatio-ohjelmiin.
- Korotus (ehdotus)
 - Vesiviljely korotus +10% (max 50%), pl. suuret investoinnit, jotka arvioidaan tapauskohtaisesti
 - Jalostus korotus +10% (max 30), pl. suuret investoinnit. Mikäli kehitystyö kohdistuu vajaasti hyödynnettyihin kalalajeihin ja hyödyt kohdistuvat laajasti toimialalle, korotus voi olla suurempi.
 - Kalastus korotus +20-30% (max 80%). Huom. pienimuotoinen rannikko- ja sisävesikalastus.

Innovaatioseteli?

Tavoite

- Helpottaa yritysten mahdollisuuksia saada apua/tukea yritystoiminnan kehittämisessä tai kasvussa
- Kyse ns. kertakorvausmallista (max. 4 000 euroa), jolla yritys voi ostaa neuvontapalveluita innovaatio-ohjelmalta.

Esimerkki innovaatiosetelistä

- Kalastusyritys hankkii räätälöityä neuvontapalvelua liiketoiminnan kehittämiseen tai pyydysten valikoivuuden tai hylkeenkestävyyden kehittämiseen.
- Vesiviljely-yritys hankkii neuvontaa teknologisten tai taloudellisten ongelmien ratkaisemiseen.

KV-tutkimustoiminnan vauhdittaminen

Nykytila

- Kansallista tutkimusrahaa KV-hakujen rahoitukseen erittäin rajallisesti.
⇒ Suomalaisten toimijoiden mahdollisuudet pärjätä hankkeissa heikkoa
⇒ Suomen mahdollisuus rahoittaa hakemuksia olematon

Tavoitetila

- Suomi pystyy aktiivisesti suuntaamaan KV-tutkimusagendaa Suomen kannalta keskeisiin teemoihin ja varmistamaan, että laadukkaat hakemukset rahoitetaan.
- Edellyttää EMKR-rahoituksen käyttämistä KV-rahoitushakuihin
- Kokeillaan ensi vuonna käynnistyvässä pohjoismaisessa hakumenettelyssä

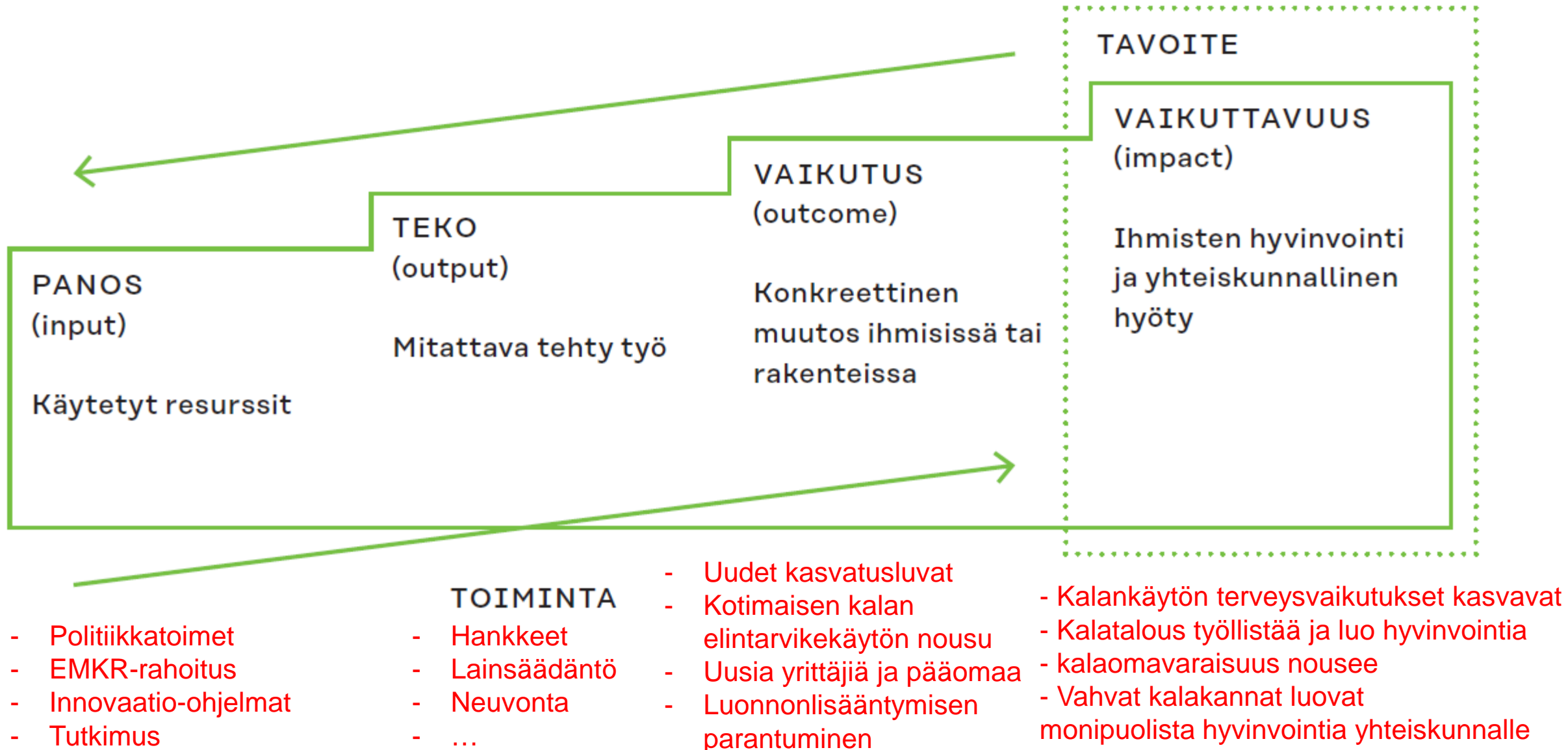
Ohjelmien toteutuksen keskitetty tuki

Tavoite

- Yhteinen tilannekuva ja tiedonvälitys toimivaa
- Varmistaa kytkentä muihin ohjelmiin, rahoitukseen ja politiikkatoimiin
- Varmistaa ”katseen pysyminen pallossa” eli tavoitelähtöinen tekeminen
- Ohjelma-mallin joustavuuden hyödyntäminen (mitä voi tehdä, mitä ei)
- Viestintästrategian toteutuksen koordinointi ja tuki

Toistaiseksi ministeriö ottaa vastuun ohjelmien kokonaisjohtamisesta ja kalatalousverkosto tukee ohjelmien viestintää

Katse pallossa eli vaikuttavuudessa!

Next steps

- Ohjelmien keskitetty johtaminen (käynnissä)
- Yhteinen viestintästrategia ja viestintätoimien koordinointi (käynnissä)
- Innovaatio-ohjelmien tavoitteiden kriittinen arviointi ja jatkorahoitusmäärien tarkistaminen
- Kunkin ohjelman suunnitelman päivittäminen ja jatkorahoituksen hakeminen (joulukuu ->)
- Harkinta jatkorahoituksesta ja ohjelmakohtaiset päätökset

Kiitos!

